

“Esgotat l'autonomisme, cal fer creïble que podem ser independents”

Joan Puigcercós (Ripoll, Ripollès, 1966), secretari general d'ERC, és un dels quatre candidats a presidir la formació, i ja ha deixat clar que també aspira a disputar a Carod-Rovira el lideratge electoral republicà a les properes eleccions catalanes.

—A l'actual direcció se li ha criticat falta de lideratge. Assumiu aquesta crítica?

—Només faltaria, sóc secretari general. Per tant, és clar que he d'assumir aquestes crítiques. Seria molt poc seriós de dir que no tinc res a veure amb tot això, tot i formar part de la direcció. Ara bé, crec que en algun moment, com va ser el cas de l'Estatut, la falta de sintonia i d'acord intern va comportar una renúncia a dirigir. I precisament per això em presento, per dirigir. I espero que això mateix vulguin fer els meus companys que es presenten. Perquè al final s'han de prendre decisions. Et pots equivocar, però és imprescindible de prendre i assumir decisions.

—Hi ha uns debats imminents, el finançament, la resolució de la constitucionalitat de l'Estatut, que agafen ERC a contrapeu.

—Vull dir una cosa sobre aquest debat del Constitucional i del finançament. Els primers que han de donar-hi una resposta seriosa són els que van donar suport a l'estatut. Seria curiós que ara se'ns volgués carregar aquesta responsabilitat; que els qui van assumir aquest estatut retallat —CiU, PSC i ICV—, que ens van satanitzar perquè dèiem que no estàvem d'acord amb la retallada, ara ens exigissin una solució. El que ha de fer Esquerra és demanar la unitat de tots els partits catalans, i que prenguem les decisions conjuntament. Però, hi insisteixo, no ens poden demanar ara a nosaltres solucions dràstiques, quan vam avisar que passaria tot això que ara passa. Ho vam dir: si acceptàvem el model de finançament no tindríem capacitat de negociació, ni per a inversions, ni per a transferències, ni a l'hora de negociar pressupostos de l'estat. I es va evidenciant tot! Però ara, hi insisteixo, cal

Com s'hi arriba, a un congrés amb quatre candidatures diferents?

—Doncs perquè és un final d'etapa. Ha durat dotze anys, del 1996 al 2008. Hem fet una etapa, i ara cal redefinir un nou consens.

—Una de les crítiques que les altres candidatures llancen sobre la vostra és l'acusació d'actituds sectàries en la gestió del partit.

—Nosaltres plantejem un debat positiu. I penso que la falta d'arguments polítics i de realisme poden motivar algunes expressions que s'allunyen del debat polític necessari.

Però nosaltres fem un procés de primàries, amb un debat polític obert, transparent, que no es produeix en alguns altres partits.

Passa que alguns debats s'han plantejat en clau molt negativa, com ara el debat del vot per correu. Va semblar qui sap què, i parlàvem de 130 perso-

nes inscrites que tenien tot el dret de votar per correu. Per tant, tot el que s'ha anat dient ha acabat en no-res.

Cal discurs polític, factible, realista, per a decidir què hem de fer els propers anys, i asserenar aquests debats més crispats. Fem un debat positiu, i vull parlar bé del partit, perquè tots els votants i simpatitzants, o els que ho han estat, han de poder reconèixer en nosaltres un partit rigorós, seriós i estable.

—Què hi ha de diferent en la candidatura que encapçaleu?

—No ho sé, jo sé què penso jo. Cal un partit més cohesionat, que torni a marcar l'agenda política del país. Això vol dir ser capaços de plantejar alternatives en àmbits com ara l'educació, la sanitat, la política territorial, passant per una estratègia política més sobiranista. Això, per a mi, és l'acció política. I determinades actituds responen a una falta d'aquesta estratègia política.

una reacció unitària, perquè ara ja no parlem de defensar l'Estatut o no, sinó d'una decisió sobirana del poble català, que un tribunal constitucional molt poc legitimat no pot revocar-la. I la reacció passa pel plet. És a dir, allò que ens vulguin retallar, ho haurem de mirar de dur a la pràctica nosaltres directament. I passa per totes les mesures que calgui prendre. Plantegem un nou salt endavant. L'Estatut, tal com va quedar després de la retallada de Madrid, va resultar un instrument útil, però de molt poca volada.

—I quin és el salt endavant?

—Penso que es tracta de reivindicar el concert econòmic. Al capdavant el concert és on hi ha més punt de trobada entre els partits catalans: recaptar tots els impostos, que és allò que et dona capacitat de negociació. Aquest debat que tenim aquí sobre les infraestructures, al País Basc i a Navarra no el tenen, perquè tenen capacitat de negociació amb l'estat. Aquesta capacitat te la dona el concert econòmic.

Ibarretxe es pot plantejar un nou salt endavant perquè té cobertes les necessitats bàsiques del País Basc. Cada matí, quan es lleva, el govern basc té totes les necessitats socials, educatives, d'estructures, d'innovació al dia.

Algú ha dit que la reforma de l'Estatut no era necessària. Jordi Pujol ho ha dit en alguna ocasió. Jo crec que sí que valia la pena de provar-ho, i evidenciar que això dona per al que dona.

—Vosaltres mateixos dieu, del model de finançament que s'ha de negociar, que l'Estatut "dona per al que dona". Doncs com us plantegeu assolir el concert?

—Primer, hi ha una cosa que podem fer amb l'Estatut: no anar sols els partits. Hi ha tota una amalgama d'organitzacions del tercer sector, socials, econòmiques, culturals, etc., que han de ser conscients de l'axioma que més poder per a Catalunya, més sobirania, és més llibertat, més benestar, més oportunitats. És el que hem d'explorar a una gran quantitat d'entitats de l'anomenada societat civil, fins i tot a aquells catalans que no voten independentista o que no voten en unes eleccions catalanes. Amb més llibertat per a Catalunya, més benestar també per ells. Amb més dependència, menys

benestar. Aquest axioma ens ha d'ajudar a construir una nova majoria per a fer aquest nou pas. Un pas gradualista? Sí. Que això es contradiu amb el 2014? No, és un pas previ.

—De tota manera, posar dates concretes a determinats processos polítics no és lligar-se massa de mans?

—Jo entenc el 2014 com un punt de partida. Som al final del model autonòmic, i al punt de partida cap a una altra situació. Quan Josep-Lluís Carod-Rovira dona aquesta data, és conscient que calen unes condicions, una majoria parlamentària, un acord de partits, etc. Però el 2014 hi ha un seguit de fets: s'acaben els fons europeus, que vol dir que Espanya tindrà un altre problema afegit; s'haurà reactivat, probablement, el tractat constitucional europeu, és a dir, que es redueixin les resistències dels estats a cedir competències a Europa; Escòcia haurà fet algun pas... Hi haurà un escenari en el qual ens podem plantejar de formar part de la UE, amb ple dret. I, a més, el 2014 té un pes simbòlic -300 anys de dependència política.

—Hi ha també un debat sobre el model ideològic del partit. Quin perfil ideològic ha de tenir?

—El que ha tingut sempre, el d'una esquerra no dogmàtica, amb ponts amb la socialdemocràcia i amb el liberalisme, però el liberalisme d'esquerres. Són les fonts clàssiques d'ERC de sempre, els valors republicans. Amb un plantejament territorial, de país, molt potent. No crec que aquí tampoc hi hagi grans diferències. Potser hi ha qui planteja que cal obrir més els extrems. En tot cas, el nostre model és el d'una esquerra republicana, oberta, que confia en la capacitat de la gent i de la societat, que respecta i defensa la separació de poders, la llibertat i la igualtat. Dos termes, aquests darrers, que els situem en un mateix nivell. I això ens diferencia de les altres esquerres, com el PSC o ICV, que prioritzen la igualtat. Són les característiques del republicanisme.

—Què n'ha de sortir, d'aquest congrés d'ERC?

—Al congrés passat, el partit va fer una aposta, fer la prova del cotó al federalisme a Espanya. S'ha demostrat que això no va enlloc. Se'ns pot dir que

ha estat un joc molt perillós, per entrar en el federalisme, una opció política que no és la d'Esquerra. Molt bé, però aquesta etapa ja ha estat superada.

—Quina etapa comenceu ara?

—A Esquerra hi ha gent amb objectius molt ambiciosos, que ja m'estan bé, que voldrien ser el primer partit. D'acord. Però ara som el tercer. Per tant, ens toca recuperar discurs i credibilitat per tornar a liderar el debat polític, com vam fer un temps enrere. I l'experiència de govern s'ha d'utilitzar per a això. Però sobretot, l'objectiu és posar en contradicció el dèficit fiscal que ens tenalla. És a dir, posar en evidència que és l'estat que, amb les seves polítiques, frena la nostra economia i la nostra capacitat de generar benestar als nostres conciutadans.

Hem fet molt de camí. Però l'hem de continuar i ens en queda. Però n'hem fet. Hem d'aconseguir que tot el votant catalanista i d'esquerres tingui de referència ERC. I hem d'aconseguir que l'independentisme s'identifiqui amb una eina eficaç per a resoldre els problemes del dia a dia. Hem de recuperar el fet de ser -en certa mesura ho vam començar a aconseguir el 2003- un partit que aspira al màxim per a Catalunya, que defensa la creació d'estructures d'estat, però alhora és capaç de resoldre problemes. Al govern o a l'oposició, des d'on també es pot fer molta feina. Perquè de vegades aquest partit tendeix a anar de l'un extrem a l'altre, o govern perquè sí, o oposició perquè sí. Doncs bé, depèn dels pactes, de les negociacions, dels objectius, i del que convingui a Esquerra i, sobretot, al país. Esgotat l'autonomisme, ara cal fer creïble que podem ser independents i que ho hem de ser. Però també hem de saber respondre al dia a dia. I això és feina als ajuntaments, feina amb els entorns socials, una de les mancances que té aquest partit. És a dir, hem construït un espai polític arrelat al territori. Però ara hem de crear i enfortir un entorn social, cultural. Aquesta ha de ser una de les principals feines que hem d'afrontar, construir un entorn potent que ens doni les complicitats necessàries per a encarar el nou salt endavant.

Enric Rimbau